

Ana Sınıf ve İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Dönemde Yürütülen Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları ile İlgili Görüşleri

Preschool and Primary School Teachers Opinions Regarding The Early Literacy Activities Carried Out During Preschool Education

 <https://doi.org/10.52105/temelegitim.17.1>

Şüküfe MİNİFOĞLU¹

 <https://orcid.org/0000-0003-2899-4409>

Ayşe IŞIK GÜRŞİMŞEK²

 <https://orcid.org/0000-0003-2059-0346>

Geliş Tarihi/Received: 12/07/2022 Kabul Tarihi/Accepted: 16/08/2022 Yayın Tarihi/Published: 15/01/2023

Özet

Okul öncesi dönemde okuma yazmaya hazırlık çalışmaları, çocukların ilkokula uyumunu destekleyecek becerileri kazandıracak biçimde planlandığında, çocukların ilkokula geçişini kolaylaştırmakta ve hazırbulunuşluğuna katkı sağlamaktadır. Çocukların iki kademe arasında uyumlu geçiş yapabilmeleri için, okul öncesi ve ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ilişkin görüşlerinin ve beklentilerinin tespit edilmesi önemlidir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ilk kez gerçekleştirilen bu çalışma yoluyla Temel Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında 2016 yılında oluşturulan KKTC Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer verilen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının, ana sınıf ve ilkokul birinci sınıf öğretmenlerince değerlendirilmesi incelenmiştir. Çalışma kapsamında okul öncesi eğitiminde uygulanan okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinin, çocuğun ilkokula hazırbulunuşluğuna katkısı konusunda iki farklı öğretmen grubunun görüşleri çok yönlü olarak belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2019 - 2020 eğitim ve öğretim yılında Lefkoşa, Girne, Gazimağusa ve İskele ilçelerinde eğitim veren, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapan 28 resmi okuldan çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 29 ana sınıf öğretmeni ve 26 ilkokul birinci sınıf öğretmenidir. Araştırmanın verilerinin toplanmasında ve çözümlenmesinde nitel çalışma kapsamında içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Öğretmenler ile yapılan görüşmelerden elde edilen ses kayıtları çözümlenerek temel kategoriler oluşturulmuş ve temalar şeklinde gruplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, her iki öğretmen grubu da bu çalışmaların temel amacının "ilkokula hazırlık ve okula uyumunu desteklemek" olduğunu belirtirken, bunu gerçekleştirme yöntemleri konusunda farklı anlayışla öne çıkmıştır. KKTC 2016 Okul Öncesi Eğitim Programının, çocukların kazanımlarına olumlu katkısı olduğu ve öğretmenlerin daha özgür biçimde planlama yapabildikleri okul öncesi öğretmenlerinin önemli bir kısmınca vurgulanırken, ilkokul öğretmenleri kademeler arasında kopukluğa vurgu yapmışlardır. Her iki öğretmen grubu, geçiş sürecinde öğretmenler arası iş birliğinin gerekliliğini, bunun program entegrasyonu ve çocuğun uyumunu kolaylaştırma açısından önemi vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Temel Eğitim, Okul Öncesi Eğitim, Okula Hazır Bulunuşluk, Okuma Yazmaya Hazırlık

Abstract

When literacy preparation activities in the preschool period are planned in a way that will enable children to gain skills that will support their adaptation to primary education, it facilitates the transition of children to primary education and contributes to their readiness. In order for children to make a harmonious transition between two levels, it is important to understand the views and expectations of pre-primary and primary school first grade teachers regarding literacy preparation. Through this study, which was carried out for the first time in the Turkish Republic of Northern Cyprus, the evaluation of the literacy preparation studies included in the TRNC Pre-School Education Program created in 2016 within the scope of the Basic Education Development Project by the kindergarten and primary school first grade teachers was examined. Within the scope of the study, the opinions of two different teacher groups on the contribution of literacy preparation activities applied in preschool education to the readiness of the child for primary education were tried to be determined in a multi-faceted way. The study group of the research is the students who provide education in Nicosia, Girne, Famagusta and İskele districts in the 2019 - 2020 academic year. 29 kindergarten teachers and 26 primary school first grade teachers who voluntarily agreed to participate in the study from 28 official schools working in public schools affiliated to the Ministry of National Education and Culture of the Turkish Republic of Northern Cyprus. In the collection and analysis of the data of the research, case study design was used within the scope of qualitative study. The audio recordings obtained from the interviews with the teachers were analyzed and basic categories were formed and grouped as themes. According to the results of the research, both groups of teachers stated that the main purpose of these studies was to "support

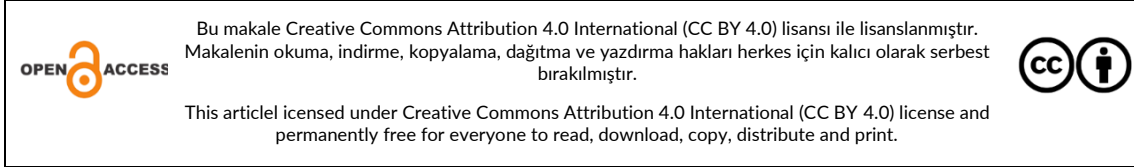
¹ Sınıf Öğretmeni, Yeni Erenköy İlkokulu, sukufe93@hotmail.com

² Prof. Dr. Doğu Akdeniz Üniversitesi, isik.gursimsek@emu.edu.tr

primary school preparation and adaptation to school", while they came to the fore with different understandings about the methods of achieving this. While it was emphasized by the majority of preschool teachers that the TRNC 2016 Preschool Education Program contributed positively to the achievements of children and that teachers could plan more freely, primary school teachers emphasized the disconnection between levels. Both groups of teachers emphasized the necessity of cooperation between teachers in the transition process and its importance in terms of program integration and facilitating the adaptation of the child.

Keywords: Primary Education, Early Childhood Education, School Readiness, Early Literacy.

Önerilen Atıf Bilgisi/To Cite This Article: Minifoğlu, Ş., & Işık Gürşimşek, A. (2023). Ana Sınıf ve İlkokul Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Dönemde Yürütülen Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları ile İlgili Görüşleri, *Temel Eğitim Dergisi*, 17, 6-23. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.17.1>

1. Giriş

Okul öncesi eğitimden sonra ilkokula başlamak çocukların hayatlarında önemli bir dönüm noktasıdır. İlkokul birinci sınıf okuma yazma etkinlikleri ve temel aritmetik beceriler ile donatılmış bir süreç olup (Erkan ve Kırca, 2010); okul öncesi dönemde kazanılan okuma yazmaya yönelik deneyimler okuryazarlık gelişimine önemli ölçüde etki etmektedir (Yangın, 2007).

Okul öncesi eğitimden sonra, okuma yazma öğretimin ağırlıklı olarak üzerinde durulduğu ilkokul sürecinde çocuktan beklenen en önemli görev okuma yazma becerisini kazanmasıdır. Çocuklar tarafından bu becerinin kazanılabilmesinin ön koşulu ise zihinsel açıdan yeterlilik durumudur. Okul öncesi dönem çocukların okula uyum için fiziksel, zihinsel ve duygusal becerilerinin gelişebilmesi için belli bir olgunluğa ulaştıkları süreçtir (Kahramanoğlu, Tiryaki ve Canpolat, 2015). Bu nedenle okul öncesi eğitim döneminde çocukların okul ile ilgili olumsuz tutum geliştirmemeleri ve yeterli becerilerle okula uyumlarını sağlamak açısından gelişim düzeylerine uygun bir program yoluyla hazır bulunuşluklarının desteklenmesi gerekmektedir (Gündüz ve Çalışkan, 2013).

Nitelikli bir okul öncesi eğitiminden ilkokula geçen çocukların gerekli gelişim düzeylerini tamamlamış olması, ilkokul birinci sınıftaki okuma yazmaya yönelik çalışmalara ciddi anlamda katkı sağlamaktadır (Akbaba Altun, Şimşek Çetin ve Bay, 2014). Buna bağlı olarak okul öncesi eğitim alan çocuklar olumlu kazanımlar elde ettikleri okul öncesi dönemde en iyi şekilde yönlendirilerek; özbakım becerilerinde, sanatsal etkinliklerde, kas ve fiziksel gelişim alanlarında ilkokul birinci sınıfa geçişte daha başarılı olduğu (Tantekin Erden ve Altun, 2014; Ağgöl Yalçın ve Yalçın, 2018; Şahin, Sak ve Tuncer, 2013) çeşitli çalışmalarda ortaya koyulmuştur. Okul öncesi eğitiminin ilkokul birinci sınıfta okutulan eğitim programı ile paralellik göstermesi hem çocukların okula uyum sürecine hem de okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına katkı sağlamaktadır (Alisinanoğlu ve Şimşek, 2012).

Okul öncesi dönemde yapılan birçok etkinlik okuma yazmaya hazırlık sürecinde önemli katkılar sağlamaktadır. Sınıf öğretmenleri, okul öncesi eğitiminde yapılan etkinliklerin ilkokuldaki akademik başarıyı arttırmakta olduğunu düşünmektedir (Pekdoğan, 2017). Bu bağlamda okul öncesinde yapılan ses bilgisel farkındalık çalışmaları ile çocukların kelime dağarcıkları geliştirilip; dil gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Çocuklar bu sayede cümlelerin kelimelerden; kelimelerin hecelerden; hecelerin ise harflerden oluştuğunun farkına varırlar (Wasık ve Hindman, 2011). Okul öncesi eğitiminde yapılan ve ilkokul birinci sınıfa katkısı olan diğer bir etkinlik, yazma çalışmalarıdır. Bu etkinlik yoluyla çocukların yazma becerileri geliştirilmekte ve küçük kas gelişimleri desteklenmektedir. Okul öncesi eğitimde yer verilen etkinlikler çocukların hazır bulunuşluk düzeyini geliştirip ilkokul birinci sınıfa hazırlamaktadır (Erdoğan, Özen Altinkaynak ve Erdoğan, 2013).

Okul öncesinden ilkokula geçiş süreci aileler içinde önemli ve heyecan verici bir durumdur. Hiçbir çocuk ailesi olmadan düşünülemez (Yılmaz Bolat ve Dal, 2017) çünkü eğitim bir ekip işidir ve bir çocuğun başarısından aile - okul ve öğretmen sorumludur (Altun, 2009). Okul öncesi dönemde çocukların okuma yazma becerilerinin kazanılmasında kritik dönemler vardır (Erdoğan, Özen Altinkaynak ve Erdoğan, 2013) ve çocuğun içinde bulunduğu aile ve çevre ortamı bilişsel ve dil gelişimine önemli katkılar sağlar (Kol,

2011). Okulda öğrenilenlerin amacına ulaşılabilmesi ve küçük yaşlarda olumlu yönlendirmelerle okulda öğrenilenlerin desteklenmesi için okul – aile işbirliğine ihtiyaç vardır (Genç, 2005). Okul öncesi ve ilkököl eğitim programları arasında sürekliliğin sağlanarak çocuk merkezli anlayışa göre hareket edilmesi, ilkökula sert bir geçiş yapmak yerine okul öncesi dönemde yapılan okuma yazma etkinliklerinde aile katılımına da yer verilmesiyle çocukların ev – okul ve çevre eğitiminin göstereceği paralellik bu dönemde yaşanabilecek sorunları ortadan kaldırmaya katkıda bulunur (Bay ve Şimşek Çetin, 2014).

2016 yılından önce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ait özel bir öğretim programının olmaması ve Türkiye'ye bağlı bir program ile okuma yazma öğretiminin yapılmasından kaynaklanan sorunların olduğu belirlenmiştir (Doğunel ve Güneşli, 2018). Ayrıca Babayigit ve Konedralı (2009) KKTC'de okuma ve yazma öğretimi ışığında öğretmen eğitiminin yeniden yapılandırılması ve öğretim yöntemleri konusunda öğretmenlerin bilinçlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Karaca'nın (2019) çalışmasında, 2016 programının okul öncesi öğretmenlerce anlaşıldığı ve uygulandığı ancak özellikle okuma yazmaya hazırlık ile izleme-değerlendirme boyutlarında bazı açılardan sıkıntılar yaşadıkları belirlenmiştir.

Yukarıdaki görüşlerden hareketle bu çalışma yoluyla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 2016 yılında uygulamaya koyulan Okul Öncesi Eğitim Programı kapsamında; okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ile ilgili ana sınıf öğretmenlerinin ve birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının amacı, önemi ve çocuğun ilkökula hazır bulunuşluğunu sağlamaya yönelik katkısı konusunda okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin çok yönlü olarak belirlenmesi yoluyla, bu çalışmaların iki farklı kademe nasıl anlaşılıp uygulandığına dair veriler sağlanması amaçlanmaktadır. KKTC'de ilk kez gerçekleştirilen böylesi bir çalışmanın bu alanda gelecekte yapılacak bilimsel çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Okul öncesi dönemden ilkökula geçişte, okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri işbirliği içerisinde olup çocukların ihtiyaçlarına uygun ortak bir program ile ilerlemesi ve birlikte neler yapabileceklerini tespit etmeleri önemlidir (Pekdoğan, 2017). Özellikle okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazma hazırlık çalışmaları ile, ilkökulda verilen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının örtüşmesi iki eğitim kademesi arasındaki benzer yönler ile ilişkilidir (Kandır, Tezel Şahin, Dilmaç ve Yazıcı, 2010). Buna bağlı olarak gerçekleştirilen bu çalışma ile okul öncesi dönemden ilkökula geçişte çocukların iki eğitim kademesi arasındaki entegrasyonunun nasıl sağlanması gerektiği ve özellikle okuma yazmaya geçiş süreci açısından bu iki kademe arasındaki ilişkilerin nasıl yapılandırılması gerektiği, okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin görüşleri yoluyla anlaşılmasına çalışılmıştır.

Belirtilen amaçlar doğrultusunda bu araştırmanın problem cümlesi şöyle tanımlanmıştır: "Öğretmenlerin okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ilişkin görüşleri nedir?" Bu temel problem doğrultusunda araştırmada temel olarak şu sorulara yanıt aranmıştır:

Okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin, okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının amacı konusunda görüşleri nelerdir?

- Okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerine göre okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmaları kapsamında ne tür etkinliklere yer verilmelidir?
- Okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin, KKTC MEB 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının yürütülmesinde yol açtığı farklılıklar konusunda görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin, okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında öğretmenlerin işbirliği konusundaki görüşleri nelerdir?
- Okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin, okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ailelerin katkısı konusundaki görüşleri nelerdir?

2. Yöntem

Araştırma Deseni

Okul öncesi ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerinin okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması (case study) deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, sınırlı bir sistemin derinlemesine incelenmesi ve incelenen durumlara bağlı olarak temaların tanımlanmasını (Subaşı ve Okumuş, 2017) gerçek ortamlarda veri toplama ve analiz etmeyi amaçlayan bir desendir (Aytaçlı, 2012). Bu çalışmada da

özel bir grup öğretmen üzerinden veriler toplanarak, farklı iki kademedeki görev yapan öğretmenlerin görüşleri karşılaştırmalı biçimde incelenmiştir.

Araştırmada da veri toplamak için yarı – yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Yarı – yapılandırılmış görüşme tekniği ile araştırmacı önceden hazırladığı soruları katılımcılara sorar (Ekiz, 2003) ve görüşme tekniği ile katılımcıların söyledikleri yüzeysel ifadelerin gerçek ve derin anlamlarını ortaya çıkarmaya çalışır (Karasar, 2012). Yapılan bu çalışmada da sınıf ortamlarında görüşülen öğretmenlerden toplanan veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiş, temalar ve betimleyici kategoriler oluşturularak anlaşılmasına çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın hedef evreni 2019 - 2020 eğitim ve öğretim yılında Lefkoşa, Girne, Gazimağusa ve İskele ilçelerinde eğitim veren, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapan tüm okul öncesi öğretmenleri ve ilköğretim birinci sınıf öğretmenleridir. Bu bağlamda araştırmanın hedef evreninde toplam 192 ana sınıf öğretmeni ve 150 ilköğretim birinci sınıf öğretmeni bulunmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu gönüllü katılım esasına göre bu evrenden seçilmiştir.

Araştırmada, araştırmanın konusu ile doğrudan ilgili olan kişilerin ve zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışmasına olanak sağlayan (Yıldırım ve Şimşek, 2016) olasılık temelli ve amaçlı örneklem tekniği yoluyla çalışma grubu belirlenmiştir. Amaçlı örneklem, araştırmanın konusu ile doğrudan ilgili olan kişilerin ve zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışmasına olanak sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu doğrultuda, çalışma grubunu oluşturacak katılımcıların özelliklerini belirlemek amacıyla demografik bilgi formu uygulanmıştır. Öğretmenlerle yapılan ön görüşmeler ve elde edilen bilgilerde değerlendirilerek çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Lefkoşa, Girne, Gazimağusa ve İskele ilçelerine bağlı toplam 28 resmi okulun okul öncesi eğitim kurumlarının ana sınıf ve anaokullarında (5 yaş) görevli öğretmenler (N=29) ile ilköğretim birinci sınıf öğretmenleri (N=26) araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmuş bir görüşme formudur. Veri toplama aracının birinci bölümünde, amaçlı örnekleme oluşturabilmek için konu ile doğrudan ilgili katılımcı öğretmenlerin çeşitli kişisel özelliklerine ilişkin bilgilerin belirlenmesi amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen ve katılımcının cinsiyeti, yaşı, çalıştığı kurum türü, okuldaki görevi(ana sınıf/ilköğretim), mezun olduğu üniversite, mezun olduğu bölüm, lisansüstü eğitim yapıp yapmama durumu, mesleki kıdem yılı ve son üç yılda okuma yazma etkinlikleri ile ilgili herhangi bir eğitim alıp almadığı yönünde sorular içeren "Demografik Bilgi Formu" kullanılmıştır. Görüşme Formu'nda araştırmacı tarafından geliştirilen toplam 5 adet soru bulunmaktadır. Görüşme formunun oluşturulması aşamasında benzer çalışmalardan yararlanılarak uygun sorular hazırlanmış (Şahin, Sak ve Tuncer, 2013; Pekdoğan, 2017; Yılmaz Bolat ve Dal, 2017) ve kapsam geçerliliği için alandan dört uzmanın değerlendirilmesine sunulmuştur. Uzmanlardan gelen değişiklik önerileri doğrultusunda form üzerinde düzeltmeler yapılarak uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Uzmanların üçünden gelen önerilere bağlı olarak soruların daha iyi anlaşılabilmesi için ifade düzenlemeleri yapılmıştır. Bir uzmandan gelen pilot çalışma önerisi dikkate alınarak, iki ana sınıf öğretmeni ve üç ilköğretim birinci sınıf öğretmeni ile pilot çalışma yapılarak soruların amaca uygunluğu değerlendirilmiştir.

Verilerin toplanmasında yararlanılan Görüşme Formu, Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Kurulu (ETK00-2018-030 sayılı ve 3.12.2018 tarihli) ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı izinleri alınarak kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Katılımcılara görüşme esnasında ses kaydının alınacağı bilgisi verilmiş ve katılımcılardan ses kaydını kabul ettiklerine yönelik olarak "Bilgilendirilmiş Onam Formu" imzalatılmıştır. Araştırmaya katılan tüm öğretmenler ses kaydı alınmasını kabul etmiştir. Verilerin toplanması esnasında öğretmenlerden randevu alınmış, onlara uygun gün ve saatte görüşme yapılmıştır. Görüşmeler okul içerisinde ve öğretmenlerin rahat edebileceği, uygun zaman ve ortamlarda her katılımcı öğretmen ile yüz yüze görüşme yoluyla gerçekleştirilmiştir. Görüşme süreleri ortalama 15-20 dakika kadar sürmüştür.

Çalışmada elde edilen veriler araştırmacı tarafından içerik analizi yoluyla çözümlenmiş ve belirlenen kodlardan temalar oluşturularak kategorilendirilmiştir. Araştırmada güvenirliliğin sağlanması için elde edilen

verilerin çözümlenme sürecinde, verilerin %20'si bir öğretim üyesi ve alanında uzman başka bir araştırmacı ile değerlendirilerek "görüş birliği" ve "görüş ayrılığı" olan kodlar saptanarak araştırmacının güvenilir bir şekilde verileri çözümlemesi sağlanmıştır. Bu çalışmada Miles ve Huberman'ın (1994) tavsiye ettiği güvenilirlik formülü (Güvenirlik = Görüş Birliği (79) / (Görüş Birliği (79) + Görüş Ayrılığı (11)) kullanılmış ve güvenilirlik .87 olarak saptanmıştır.

3. Bulgular

Çalışmanın ilk aşamasında, iki farklı kademede görev yapmakta olan öğretmenlerin, okul öncesi dönemde yürütülmekte olan okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amacının ne olduğu konusunda ilgili görüşleri ele alınarak incelenmiştir. Bu kategorinin altına ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlere bağlı olarak dört farklı tema belirlenmiş ve Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Ana Sınıf Ve Birinci Sınıf Öğretmenlerinin, Okul Öncesi Dönemde Yürütülen Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarının Temel Amacı İle İlgili Görüşleri

Kategori – 1: Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarının Temel Amacı	Ana Sınıf Öğretmeni	Birinci Sınıf Öğretmeni
	N	N
Tema – 1: İlkokula Hazırlık Ve Okula Uyum Desteklemek	28	20
Tema – 2: Kas Gelişimi Ve Kalem Tutma Becerisini Desteklemek	23	19
Tema – 3: Çizgi Çalışmaları Yapmak	4	18
Tema – 4: Harf Ve Yazı Farkındalığı Sağlamak	10	7

Katılımcı hem ana sınıf öğretmenleri hem de birinci sınıf öğretmenlerince okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amacı ile ilgili olarak en fazla ilkokula uyum sürecine katkı sağlamak yönünde (ana sınıf öğretmenleri n=28, birinci sınıf öğretmenleri n=20) görüş belirtmişlerdir. Ana sınıf öğretmenleri; çocukların gereksinimlerine bağlı kalarak onları bir bütün olarak birinci sınıfa hazırlamak, okuma yazma bilinci uyandırmak, çocukların okulu sevmesi ve çocukların kendilerini daha rahat anlatabilmesi sağlamak gibi ifadeler kullanmışlardır. Bir ana sınıf öğretmeni; "Okul öncesi çocuğunu ilkokul birinci sınıfa hazırlamak. İlkokula hazırlamak olmalıdır..."(KAÖ17) yönünde görüş belirtirken diğer bir ana sınıf öğretmeni ise; "Okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amacı çocukları ilkokula başlamadan önce bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal bir bütün olarak ilkokula hazırlamaktır..."(KAÖ25) görüşü ile ilkokula uyumun önemine değinmiştir.

Birinci sınıf öğretmenleri (n=20) ise ana sınıf öğretmenlerinden farklı olarak okula uyum ile ilgili görüşlerini belirtirken çocukların bireysel farklılıkları temelinde okuma yazmaya hazırlık yapmak ve okul kurallarını öğretmek üzerinde daha fazla durdukları görülmüştür. Bir sınıf öğretmeni; "Temel amacı okuma yazmaya hazırlık yani, birinci sınıfa hazırlamak bence temel amaç bu olmalıdır."(KSÖ2) şeklinde ifade ederken diğer bir öğretmen ise; "Önce bireysel farklılıkların dikkate alınması gerekir, çünkü gelen çocukların hepsi birbirinden farklıdır... Çocuğun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde olmalıdır..." (KSÖ4) çocukların bireysel farklılıkları yönünde ifadeler kullanmıştır.

Ana sınıf öğretmenlerinin (n=23) ve birinci sınıf öğretmenlerinin (n=19) okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amacı ile ilgili olarak çocukların kas gelişimlerinin ve kalem tutma becerilerinin geliştirilmesi üzerinde de durdukları gözlenmiştir. Her iki grup öğretmenin, çocuklarda kas gelişiminin desteklenmesi konusundaki söylemleri benzer özellikler taşımaktadır. Her iki öğretmen grubu da çocukların kaslarının gelişmesi için yapılabilecek çalışmalara değinmişler ve doğru kalem tutma becerisini geliştirmekten bahsetmişlerdir. Bir ana sınıf öğretmeni görüşlerini; "...Kalem tutma becerilerini geliştirmek çocukların, kaslarının gelişmesine yardımcı bulunmak."(KAÖ24) şeklinde ifade ederken, bir birinci sınıf öğretmeni de; "Okul öncesinde okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amacı çocukların el kaslarının geliştirilmesi, güçlendirilmesi olmalıdır..." (KSÖ20) şeklinde benzer bir görüş dile getirmiştir.

Okul öncesi dönemde okuma yazmaya hazırlık çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen çizgi çalışmaları konusunda iki grup öğretmen arasında bazı farklı yaklaşımlar da gözlenmiştir. Buna göre ana sınıf öğretmenleri (n=4) genel olarak çizgi çalışmalarının yönlerine dikkat ederek çalışmalar yaptıklarından bahsetmişlerdir. Bir ana sınıf öğretmeni "Sadece çizgi çalışması yeterlidir..."(KAÖ29) şeklinde düşüncesini

ifade ederken, birinci sınıf öğretmenleri (n=18) ana sınıf öğretmenlerinden farklı olarak çizgi çalışmalarının yazılışlarına bağlı yönü ve yazı tekniklerinin önemi hakkında daha detaylı görüşler belirtmişlerdir. Bir sınıf öğretmeni; "...Çizgi çalışmalarının şekli, yazılış şekli düzgün olmalıdır. Çünkü çocuk ilk çizgi çalışmalarını ana sınıfta yaptığı zaman harflerin yönünü ters yapıyorsa bunu biz birinci sınıfta ne kadar istersek düzeltmeye çalışalım yüzde doksanda başarılı olamıyoruz. Çünkü çocuk ilk öğrendiği şekilde gidiyor." (KSÖ4) ana sınıfta yapılan teknik hatalardan bahsederken, başka bir sınıf öğretmeni "Okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amacı birinci sınıfa hazırlık olmalıdır ki çocuklar birinci sınıfa geldiğinde bir ön hazırlıkları olsun ve okuma yazma çalışmalarına erken başlayabilsinler, zaman kaybetmesinler."(KSÖ13) diyerek okul öncesi çizgi çalışmalarının önemine vurgu yapmıştır.

Her iki öğretmen grubunun, okul öncesi dönemde harf ve yazı farkındalığı sağlamanın önemi yönünde görüş belirttikleri görülmüştür. Ana sınıf öğretmenleri (n=10) daha çok harf tanıma, harfler ile ilgili şekil farkındalığını oluşturmak olarak ifade etmişlerdir. Bir ana sınıf öğretmeni "... En önemli şey farkındalık oluşturmak çocuklarda, hani tamam çocuk birinci sınıfa geldiğinde bu çocuk okumayı yazmayı öğrenecek ama bunun bir yazı olduğunu önceden fark etmesi lazım..."(KAÖ3) ifadesiyle yazı farkındalığı yönünde görüş belirtirken, diğer bir ana sınıf öğretmeni ise; "...Harf olarak değil şekil olarak harflerin onlara tanıtılması gerekir ki görsel hafızalarına bu yerleşsin onlarda bir farkındalık oluşsun birinci sınıfa başladıklarında da en azından görsel olarak tanımış oldukları şekillerin üzerinde çalışabilsinler" (KAÖ13) diyerek harf farkındalığının önemine vurgu yapmıştır. Birinci sınıf öğretmenleri (n=7) ise ana sınıf öğretmenlerinden farklı olarak daha çok ses farkındalığı, sesi tanıma ve harflerin sesini çıkarmak üzerinde durmuşlardır. Birinci sınıf öğretmeni harf yazma konusuna şöyle değinmiştir; "Temel amacı en başta farkındalık olmalı. Çocuktaki ses farkındalığı, yani yazma olarak düşünenecek olursak yani bence temel harfler yazdırılabilir..." (KSÖ1).

Çalışmanın diğer bir sorusu, okul öncesi ve ilkökul birinci sınıf öğretmenlerinin, okul öncesi dönemde okuma yazmaya hazırlık kapsamında yürütülen/yürütülmesi gereken etkinlikler konusunda görüşlerinin belirlenmesine yöneliktir. Bu kategorinin altında ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlere bağlı olarak beş farklı tema belirlenmiştir.

Tablo 2: Ana Sınıf Ve Birinci Sınıf Öğretmenlerinin, Okul Öncesi Dönemde Yürütülen Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları Kapsamında Uygulanan Etkinlikler İle İlgili Görüşleri

Kategori – 2: Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları Kapsamında Uygulanan Etkinlikler		
	Ana Sınıf Öğretmeni	Birinci Sınıf Öğretmeni
	n	n
Tema – 1: Farklı Materyallerle Yapılan Etkinlikler (Kum, Traş Köpüğü, Oyun Hamuru...)	29	22
Tema – 2: Yazma Çalışmalarına Yönelik Etkinlikler (Boyama, Teksir, Çizgi Çalışmaları...)	27	25
Tema – 3: Dinleme Ve Konuşma Becerilerine Yönelik Etkinlikler (Hikâye, Olay Örgüsü...)	18	5
Tema – 4: Kas Gelişimine Katkı Sağlayan Etkinlikler (Kesme, Yuvarlama, Zıplama...)	15	5
Tema – 5: Oyun Ve Müzikli Hareket Etkinlikleri (Drama, Parmak Oyunu...)	11	8

Katılımcı öğretmenler ile yapılan görüşme sonunda her iki öğretmen grubunun da farklı materyallerle yapılabilecek etkinlikleri ile ilgili (ana sınıf öğretmenleri n=29, birinci sınıf öğretmenleri n=22) yüksek oranda görüş belirttikleri gözlenmiştir. Ana sınıf öğretmenleri ağırlıklı olarak doğal malzemelerle ve evde çocukların aileleri ile birlikte atık materyallerle yapılabilecekleri etkinlikler ile oyun hamurları ile yapılabilecek şekil çalışmalarına yönelik ifadeler kullanmışlardır. Bir ana sınıf öğretmeni; "Sadece kâğıdın üzerinde kalemle yapılan çizgi çalışmasına karşıyım, hani bir kum tepsisi olur, tuz tepsisi olur. Ya da ne bileyim elinin üzerinden götürdüm, oyun hamuruyla yaptım, parmak boyasıyla yaptım bunun gibi hem çocuğun da görsel algısını da pekiştiren daha güzel etkinlikler."(KAÖ2) şeklinde bu görüşü özetlemiştir. Sınıf öğretmenleri de ana sınıf öğretmenleri gibi farklı malzemeler ile yapılabilecek aile katılımlı çalışmalar ve oyun hamurları ile yapılabilecek çizgi ve harf çalışmalarına yönelik ifadeler kullanmalarına karşın harf farkındalığını daha fazla öz plana çıkarmışlardır. "...Direkt oyunla "E" sesi ile başlayan "A" sesi ile başlayan eşyaları bulalım evden getirelim gibi aile katılım çalışmaları ya da bir proje çalışması hazırlayalım. Daha çok çocuğu düşünmeye yöneltecek, çocuk merkezli çalışmalar. Aileyi de işin içine katabilecek çalışmalar..."(KSÖ1) yönünde ifadelerle harf çalışmalarına dikkat çekilmektedir.

Okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmaları kapsamında uygulanan yazı farkındalığı ile ilgili etkinlikler her iki öğretmen grubu tarafından önemle vurgulanmıştır. Bu tür etkinlikler hakkında ana sınıf öğretmenleri sıkça çalışma kağıtları yoluyla çizgilerin yönlerine uygun çalışmalar yapılmasını ve harflerin şekil çalışmalarına bağlı yapılabilecek etkinlikleri dile getirmişlerdir. Bir ana sınıf öğretmeni; *"Mesela biz ne tür etkinlikler yapıyoruz; çizgi, çizgi çalışmaları, çizgi tamamlama ilk önce başladığımızda, işte daha sonra zorlaşıyor bu çizgiler, sonra sayılara giriyoruz, bu sene ilk defa harflere girdik harfin da yazımına girdik, özellikle sesli harflerin, çizgi tamamlama daha çok yani ilerledikçe işte sayıların yazımı, harflerin yazımı, bu şekilde."* (KAÖ24) çalışmaların planlanma biçimine açıklık getirmiştir. Birinci sınıf öğretmenlerinin ise çizgilerin yönlerine uygun çalışmalar yapılması konusunda ana sınıf öğretmenleri ile benzer görüş paylaşmakla birlikte farklı olarak ses farkındalığına ilişkin çalışmaları da vurgulamışlardır. Buna bir sınıf öğretmenin örnek ifadesi; *"...Düz çizgi çalışmaları, tren yolu, yatay çizgiler gibi ve bunlara yönelik zaten bol bol şeyler vardır atıyorum etkinlik kağıtları, çalışma yaprakları vardır. Yani ne olabilir, belli sesleri işte o sekiz sesli için bunlar yapılabilir A ile ilgili E ile ilgili zaten vardır birçok yerde da var, bunları yapsınlar bence yeterlidir."* (KSÖ8) yönündedir.

Katılımcı ana sınıf öğretmenleri dinleme ve konuşma becerilerini destekleyici etkinlikler kapsamında çocuklara okulda ve evde hikaye okunması, hikaye oluşturma, tamamlama etkinlikleri, çocuklar ile günlük konularda sohbet etmek, tekerleme ve bilmece gibi etkinlikleri gibi zengin bir etkinlik havuzundan bahsederken; sınıf öğretmenlerinin ağırlıklı olarak çocuklara okumayı sevdirmeye yönelik okuma çalışmaları ve olay örgüsünü kullanabileceği anlatım çalışmaları ile ilgili etkinliklerle sınırlı kaldıkları görülmüştür. Bu tema altında tüm öğretmenler özellikle okuma çalışmalarının önemini belirtmişlerdir. Bir ana sınıf öğretmeni; *"Kitap okuma, ilk başta çocuklarla birlikte resimleri inceleyerek okuma yani öğretmen okuyup çocuk dinlesin şeklinde değil. Resimlere gerekirse kendilerinin de yorum yapabilmelerini sağlamak, kendilerinin resimleri inceleyip kitabı kendi yorumları ile okumalarını sağlamak..."*(KAÖ17) derken, bir sınıf öğretmeni ise; *"...Okuma çalışmalarında yani okumayı sevdirmektir zaten amacımız o okuma dediğim gibi hikâye olabilir, çocuğun yani hikâyeyi alıp kendisi bir şey uydurması olabilir hani en azından anlatma yeteneği gelişir. Diğerleri anlama, dinleme, konuşma becerileri gelişmiş olur..."* (KSÖ19) okumayı sevdirmeye dikkat çekmiştir.

Kas gelişimine katkı sağlayan etkinlikler ile ilgili olarak ana sınıf öğretmenleri çocukların çeşitli etkinlik ve materyallerle el kaslarını geliştirme etkinlikleri ve kalem tutma becerisine yönelik etkinliklere yer verdiklerini ifade etmişlerdir. Bir ana sınıf öğretmeni; *"...Kas gelişimi için kesme, katlama - yapıştırma, yırtma - yapıştırma, yuvarlama aklıma gelenler bunlar."* (KAÖ6) kas gelişimi etkinliklerine değinirken diğer bir ana sınıf öğretmeni ise; *"Çocuklar tebeşir ile yazmayı çok severler. Biz de onlara tebeşir veririz ve bahçede yazarlar ve bu arada tabii ki düzgün kalem tutmayı öğretmeye çalışıyoruz. Çünkü çok yanlış tutan çocuklar vardır yani kalemi de düzgün nasıl tutması gerektiğini yazılarda nasıl kullanması gerektiği üzerinde da duruyoruz."* (KAÖ26) diyerek kas gelişimine bağlı kalem tutma becerisine dikkat çekmektedir. Birinci sınıf öğretmenleri, kas gelişimine yönelik etkinlikler ile ilgili ana sınıf öğretmenlerinden farklı olarak çocukların yalnızca küçük kas gelişimlerine yönelik değil zıplama/atlama gibi büyük kas becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklere de yer verilebileceğinden bahsetmişlerdir. *"... Düz bir çizginin üstünde yürüyebilme, atlama zıplamayla belki olabilir... Birinci sınıfta da yaptığımız şeydir bu çocuklar için yine el kaslarını geliştirmek için mandallarla etkinlik olabilir, aklıma gelenler bunlar."* (KSÖ5)

Bunlardan farklı olarak her iki öğretmen grubu özellikle dil gelişimini desteklemek açısından özellikle oyun temelli, müzikli hareket etkinliklerinden ve drama ile parmak oyunları gibi etkinliklerden bahsetmişler ve özellikle dil gelişimi açısından dramanın önemine vurgu yapmışlardır. Bir ana sınıf öğretmeni; *"Oyunun ön planda olduğu etkinlikler. Drama ön planda olması gerekir, çocuğun kendini yeterince ifade edebilmesinde sözlü iletişimde çok önemlidir."* (KAÖ28) derken diğer bir sınıf öğretmeni; *"Okul öncesi daha çok oyun olarak, oyun yoluyla öğretim yapılan bir şey diye daha çok oyunlaştırarak, görsel bazda yapılabilir... Yani oyunlaştırılarak, görselleştirilerek, farkına varmadan çocukları işin içine çekmek."* (KSÖ2) diyerek oyunun erken dönemde önemini belirtmiştir.

Çalışmada ele alınan diğer bir konu, 2016 yılında başlayarak yürütülmeye başlanan KKTC MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nın okuma yazmaya hazırlık boyutunda yol açtığı değişimlerin anlaşılmasına yöneliktir. Her iki öğretmen grubunun, yeni programda okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının nicelik ve nitelik olarak değişikliğe uğrayıp uğramadığı yönündeki görüşlerinin anlaşılması ve programda bu alanda gerekli düzenlemelerin yapılması açısından bu konudaki öğretmen değerlendirmeleri özellikle önemli bulunmaktadır. Bu doğrultuda, araştırmaya katılan öğretmenlerin 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının planlanma ve uygulanmasında yol açtığı farklılıklar ile ilgili

görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Bu kategorinin altına ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlere bağlı olarak beş farklı tema belirlenmiş ve Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinin, 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının yürütülmesinde yol açtığı farklılıklar ile ilgili görüşleri

Kategori – 3: 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarının Yürütülmesinde Yol Açtığı Farklılaşmalar	Ana Sınıf Öğretmeni N	Birinci Sınıf Öğretmeni N
Olumlu Yönde Farklılaşma Oldu		
Tema – 1: Çocuğa Olumlu Katkı		
1.1 Çocuk Merkezli Planlama İmkânı	10	6
1.2 Çocukların Gelişimlerinin Desteklenmesi	7	5
Tema – 2: Öğretmene Olumlu Katkı		
2.1 Öğretmenlere Esnek Planlama İmkânı	6	5
Olumsuz Yönde Farklılaşma Oldu		
Tema – 3: Çocuğa Olumsuz Etki		
3.1 Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarının Azalması (Kalem Tutma, ...Vb.)	7	7
3.2 Eğitim Plan Ve Uygulamalarında Okullar Arası Farklılaşma	2	3
Tema – 4: Öğretmene Olumsuz Etki		
1.1 Programı Uygulamaya Çekinme	6	5
4.2 Kademeler Arasında Çatışma Yaşanması	4	0
4.3 Program Sınırlarının Belirgin Olmaması	3	2
Fikrim Yok		
Tema – 5: Uygulanan Programı Bilmiyor	2	2

2016 KKTC MEB Okul Öncesi Eğitim Programı ile ilgili olarak katılımcı öğretmenlerden bir bölümü olumlu yönde değişimlerden bahsederken, diğer bir bölümü ise programa ilişkin olumsuz sonuçları belirttikleri görülmüştür. Uygulanmakta olan eğitim programının çocukların gelişimlerine olumlu katkısı olduğunu söyleyenlerin bir bölümü programın çocuk merkezli planlama imkânı sağladığına vurgu yaparken (ana sınıf öğretmenleri n=10, birinci sınıf öğretmenleri n=6) diğer bir grup öğretmen çocukların gelişimlerinin program yoluyla daha iyi desteklendiğini belirtmişlerdir (ana sınıf n=7, birinci sınıf n=5). Yine öğretmenlerin bir bölümü, programın öğretmenler açısından olumlu katkısı olduğunu belirterek programın öngördüğü esnek planlama imkanının öğretmenlerin uygulama becerilerine olumlu yönde katkı sağladığını belirtmiştir (ana sınıf öğretmenleri n=6, birinci sınıf öğretmenleri n=5).

Ana sınıf öğretmenleri programın çocuğa katkısı ile ilgili olarak çocuk merkezli bir anlayışla, çocukların gelişimleri sağlanarak ve bilinçlenerek birinci sınıfa başladığı, çocukların gereksinimlerinin ön planda olduğu ve çocukların yaratıcı gücünü ortaya çıkaran materyaller kullanabilme imkânı sağladığını dile getirmişlerdir. Farklı ana sınıf öğretmenlerinin bu konuda ifadelerinde öne çıkan unsurlar; “*Tabii ki çok farklılık oldu. Bir önceki programa göre, daha çok materyal kullandık. Daha çok kendini ifade edebilmeye başladı çocuklar. Daha çok kestik, biçtik, yapıştırdık.*” (KAÖ27), “*Tabii ki açmıştır. Çocuklardaki yaratıcı gücü ön plana çıkıyor daha çok kendini ifade edebilme yeteneği sağladı...*” (KAÖ28), “*Bir öncekine göre evet açmıştır. Tema işi çok faydalı oldu. Çocuklar daha çok sözlü olarak ifade eder kendini, daha çok teorikti bizim yaptığımız bir önceki programda şimdi daha çok çocuk ön plandadır.*” (KAÖ29) olarak olumlu değişimlere vurgu biçiminde belirlenmiştir.

Birinci sınıf öğretmenlerinden bazıları da çocukların birinci sınıfa daha hazır ve daha bilinçli geldiklerini ve çocuk merkezli planlamaya uygun bir program olduğu yönünde kendi tecrübeleri doğrultusunda görüşler dile getirdikleri saptanmıştır. “*... Daha iyi oldu, çocuklar birinci sınıfa daha bilinçli geldi. Zorluk çekmedik.*” (KSÖ4), bir diğer sınıf öğretmeni; “*... Geçmiş ile bu dönemi kıyasladığımda bu dönemdeki aslında okul öncesinden çocukların hazır olarak gelmesi, daha iyi eskiye nazaran. Çünkü okul öncesinde verilen önem daha fazla, orda yapılan etkinlikler daha fazla, hazırlık aşamalarının daha çok üzerinden geçiliyor. Yani en azından daha hazır geliyorlar. Şimdi aslında inanılmaz derecede oyun ile öğretim var o güzel bir şey...*” (KSÖ13) diyerek programın olumlu katkısına vurgu yapmıştır.

Ana sınıf öğretmenleri programa bağlı olarak planlama konusunda daha özgür olduklarını, kısıtlamaya girmediklerini, fırsat eğitimlerine yer verdiklerini ve çocukların istekleri doğrultusunda eğitimi

planlayabildiklerini bunu da kendileri açısından olumlu bir kazanım olarak belirtmişlerdir. Bir öğretmen bu durumu; *"...Ben açıkçası kendi çalışmalarım da daha çok etkinliklere yer verdiğimin farkına vardım, yani kısıtlamaya girmiyorum artık ben de daha rahatım çocuklarda her şey daha doğal gidiyor, yani ille bunu öğreteceğim diye bir şey yok... Bu yeni uygulama aslında onu gösteriyor yani sınıfta gelişen olaylara göre gitmek veya çevreye göre gitmek..."* (KAÖ18), olarak belirtmiştir. Birinci sınıf öğretmenlerinin yorumlarında ise klasik ve tek biçimli uygulamalar yerine öğretmenin inisiyatif kullanmasının ön plana çıktığı gözlenmiştir. Bir sınıf öğretmeni; *"...Öğretmenler arasındaki farklılaşmayı şu şekilde; çok klasik, geleneksel bir yöntem vardı eskiden herkes hazırbulurdu herkes başkasının teksirini hazır olarak kullanırdı ve öğretmenlerde bir fosilleşme vardı. İlk önce bu ortadan kalktı. Öğretmenin daha çok çalışması etken oldu, öğretmen kendi teksirini, kendi etkinliğini hazırlar oldu..."* (KSÖ3) diyerek öğretmenlerde olumlu yönde farklılaşmaya dikkat çekmiştir.

KKTC MEB 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının planlanmasında ve uygulanmasında olumsuz yönde etkilediğini belirten öğretmenlerin çocuk boyutunda ağırlıklı olarak okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının azalması ve uygulamadan kaldırılmasının olumsuz sonuçları olduğuna (ana sınıf öğretmenleri n=7, birinci sınıf öğretmenleri n=7) ve eğitim plan ve uygulamalarında okullar arasında farklılaşmaya vurgu yaptıkları gözlenmiştir (ana sınıf n=7, birinci sınıf n=5).

Her iki öğretmen grubunun görüşlerinde, programın okuma yazmaya hazırlık boyutunun öğretmenlerce yeterli biçimde anlaşılmadığını ortaya koyan söylemler öne çıkmaktadır. Ana sınıf öğretmenlerinden biri ; *"...Çizgi çalışmalarının, harf ve sayı çalışmalarının çalışma yaprağı olarak çocuklara verilmemesi hem ders süresinin verimli kullanılmamasına hem de öğretilenlerin hava da askıda kalmasına sebep olmaktadır. Çocuklar içinde yeterli gelmemektedir."* (KAÖ7) diyerek çalışma yaprağı kullanma konusundaki isteği belirtirken programın okuma yazmaya hazırlık boyutu konusunda sınıf öğretmenlerinin de hatalı bazı bilgileri dile getirdiği gözlenmektedir. Bir sınıf öğretmeni; *"...Artık okullarda bu yeni programa göre bu hazırlık çalışmaları kaldırıldı, birinci sınıfa yönelik hazırlık çalışmaları yoktur. Daha çok herhalde boyama falan yaparlar, daha çok böyle şeyler şarkılar falan. Bence verilmeli ama aslında bilin, çünkü çocuklar çok boş gelir"* (KSÖ8) ifadesiyle okuma yazma çalışmalarının programdan kaldırıldığını belirtirken, bir diğeri, *"...Çocukları gerilemeye ittiğini düşünüyorum. Çünkü bu yeni müfredatı göre; çocuk eline kalem almayacak diyor. Bu bana, çok yanlış geldi. Kaba motor kaslarının gelişebilmesi için kalem vermeliyiz çocuğa, en azından kesik kesik çizgilerin üzerinden gidebilmeli..."* (KSÖ12) çocukların ellerine kalem almayacakları yönünde gerçekçi olmayan bir duruma vurgu yaptığı görülmektedir. Programın olumsuz etkileri ile ilgili olarak yine bazı öğretmenler, okullarda öğretmenlerin uygulamalarında gözlenen farklılıkların çocuklara olumsuz yansıdığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu görüş genel olarak ana sınıflarında çocukların okuma yazma etkinliklerini daha çok yapması gerektiği görüşünden kaynaklanmaktadır. Ana sınıf öğretmenlerinden bir bölümü programın esnek yapısından duydukları rahatsızlığı dile getirmişlerdir. *"...Yani programın bu kadar sınırsız olması rahatsız edici bence yani bir kitapla veya işte öğretmenin eline verilecek olan bir dosyayla sınırlandırılabilir bu yani en azından hepsi aynı düzeyde olsun, aynı aşamada olsun çünkü şu anda benim yaşadığım en büyük sorunlardan bir tanesi velilerimin şeye zorlar beni işte çocuk ne zaman ismini yazacak, çocuk niye yazmıyor "* (KAÖ11). Sınıf öğretmenlerinin bir bölümü, programın öğrenci merkezli ve esnek yapısını dağınıklık ve karmaşa olarak tanımlamışlardır. *"...Yani benim duyduğum kadarı ile ana sınıfta artık defter tutulmayacak falan denildi, ya da çocuk zorlanmayacak, yazmak istemiyorsa yazmayacak falan. Bence doğru değil ve çok dağınık bir sistem olduğunu düşünürüm. Dediğim gibi çocuk birinci sınıfa geldiğinde neye uğradığını şaşırır, bence biraz disiplini, kalemi tutmayı falan öğrenmesi gerekir ve buna uymayan öğretmenler var yani bunu yanlış bulup bildiğim kadarı ile."* (KSÖ26).

Öğretmenlerden bir bölümü ise yeni programı uygulamaya çekindiğini belirtirken (ana sınıf öğretmenleri n=6, birinci sınıf öğretmenleri n=5), kademeler arasında çatışma yaşandığını (ana sınıf öğretmenleri n=4, birinci sınıf öğretmenleri n=0) ve programın sınırlarının belirgin olmamasından (ana sınıf öğretmenleri n=3, birinci sınıf öğretmenleri n=2) dolayı sorun yaşadıklarını belirtirken daha az sayıda öğretmen olduğu görülmüştür. Ana sınıf öğretmenleri birinci sınıf öğretmenlerinden farklı olarak bu temada birinci sınıf öğretmenlerinin yeni program hakkında haberlerinin olmaması ve beklenti içerisinde olmasından dolayı aralarında çatışma yaşandığını, ayrıca denetmenlerin ve okul idarecilerinin de programın uygulanış şekline haberlerinin olmamasına bağlı sorunları dile getirmişlerdir.

Yürütülen bu araştırmada, ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinin, okul öncesi dönemden ilkökula geçiş sürecinde iki kademe görevli öğretmenler arasında işbirliğinin nasıl anlaşıldığını belirlenmeye çalışılmıştır. Katılımcı öğretmenler ile yapılan görüşmelerde, okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmaları konusunda ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinin işbirliği ile ilgili görüşlerini

belirtmeleri istenmiştir. Bu kategorinin altına ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlere bağlı olarak iki farklı tema belirlenmiştir.

Tablo 4: Ana Sınıf Ve Birinci Sınıf Öğretmenlerinin, Okul Öncesi Dönemde Yürütülen Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarında Öğretmenlerin İş Birliği İle İlgili Görüşleri

Kategori – 4: Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarında Öğretmenlerin İş Birliği Yapması		
	Ana Sınıf Öğretmeni N	Birinci Sınıf Öğretmeni N
Gereklidir		
Tema – 1: İlkokul Hazırlık Sürecini Bütünleştirmek		
1.1 Öğretmenlerin Uygulamalarından Haberdar Olmak	15	21
1.2 Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarında Benzerlik Sağlamak	10	11
1.3 Programlar Konusunda Bilgilenmek	4	7
Gerekli Değildir		
Tema – 2: Öğretim Kademelerinin Farklılığı Farklı Öğretim Yaklaşımları	5	1

Okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ile ilgili olarak hem ana sınıf hem de birinci sınıf öğretmenlerinin ilkökula hazırlık sürecinde yapılan uygulamalardan her iki öğretmen grubunun da haberdar olmasının gerekliliğini belirttikleri gözlenmiştir (ana sınıf öğretmenleri n=15, birinci sınıf öğretmenleri n=21), her iki öğretmen grubu da okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında benzerlik sağlamanın gerekli olduğunu (ana sınıf öğretmenleri n=10, birinci sınıf öğretmenleri n=11) ve programlar konusunda bilgilenmek (ana sınıf öğretmenleri n=4, birinci sınıf öğretmenleri n=7) ile ilgili konularda işbirliğinin gerekliliklerden bahsetmişlerdir. Ana sınıf öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ile birlikte çalışmalarının gerekliliği ile ilgili olarak görüş belirtirken sıklıkla kurallı öğretim yapılabilmesi için ortak temellerin atılmasına, öğretmenler arasında iletişimin olması gerektiğine ve değişen programlar hakkında birbirlerini haberdar etmeleri gerekliliğine vurgu yaparken bazı ana sınıf öğretmenleri; *“...Evet biz okutmuyoruz yazdırmıyoruz belki ama bazı şeylerin kuralları vardır. Yazım kuralları vardır, harflerin, sayıların. Bunların mutlaka bilinmesi gerekir ki koyulan materyallerde verilen kağıtlarda onların düzgün olması gerekir ve çocuğa düzeltirken onlara dikkat edilmesi gerekir.”* (KAÖ1), *“... Okul öncesi öğretmeni birinci sınıfta çocuğun nelere ihtiyacı olduğunu birinci sınıf öğretmene danışarak öğrenebilir. Okul öncesi öğretmen da gereken çalışmaları mevcut sene içerisinde hazırlayıp çocukları ona göre ileriye taşıyabilir.”* (KAÖ22) şeklinde görüş belirtmiştir. Birinci sınıf öğretmenleri ana sınıf öğretmenlerinden farklı olarak; okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına bağlı ortak bir çalışma yürütülebileceğinden ve özellikle ana sınıf öğretmenlerinin öğretim sırasında birinci sınıf öğretmenlerinin beklentilerini dikkate almalarından bahsetmişlerdir. Ayrıca birinci sınıf öğretmenleri ana sınıf öğretmenleri ile benzer şekilde çocukların eğitimine ortak temeller atılabilmesi ve program değişiklikleri hakkında birbirlerini haberdar etmeleri ile ilgili ifadeleri de bulunmaktadır. Bazı birinci sınıf öğretmenleri *“...Birbirini tamamlayan halkalar. Birinde başlayacak öbüründe devam edecek çocuk, hani bisiklet sürmeyi öğrenirken; nasıl oturup kalkacağını, nasıl pedala basacağını öğrenmesi gerekir ve ona göre bisiklet sürmesi gerekir. Çocuğun, bazı şeylere sahip olması gerekir. Hazırbulunuşluğu olması gerekir ki, çocuk yol alabilsin, ilerleyebilsin o yüzden öğretmenlerin birlikte çalışması gerekiyor. Birbirlerinin beklentilerini bilmek gerekiyor.”* (KSÖ2), *“Bence gereklidir yani aslında bize da sorulsa yani ortak bir şekilde o programlara birlikte katılsak işte o 2016’da uygulanan okul öncesi eğitim programını keşke sadece onları değil de bize da sorsalar ki bence birlikte yürütsek bu sistemi, çok daha iyi olurdu.”* (KSÖ8) şeklinde ifadelerle yer vermişlerdir.

Katılımcı öğretmenlerin diğer bölümü ise öğretim kademeleri arasındaki farklılığa bağlı olarak farklı öğretim yaklaşımları nedeni ile birlikte çalışmanın gerekli olmadığını belirtmişlerdir. Ana sınıf öğretmenleri kademeler arasında farklılığa bağlı olarak okul öncesi öğretmenleri görevlerini bildiği ve birinci sınıftan farklı bir kademe olduğunu dile getirmişlerdir. Bazı ana sınıf öğretmenlerinin *“Çokta gerekli değil aslında birlikte çalışmak hani bir yaz dönemi geçirilir siz da bilirsiniz yani çocuk hani o yaz döneminde ne yazık ki ne kadar istemezsekta bazı şeyleri yeniden yapılandırır ve tamamen farklı bir olayın içine girer. Okul öncesinde biraz daha rahat biraz daha okula alışma dönemi olarak görürüm ben. Tabii ki bir temel oluşturulması gerekir onda bir şeyim yok ama ille aynı düzlemde olması gerekmez hatta bence farklı olması daha iyi olur çocuk için yani birinci sınıfa gittiği zaman çünkü okuma ve yazma konusunda gelişmiş olan bir çocuk geri tepecektir diye düşünürüm.”* (KAÖ11) olarak dile getirirken bir diğer öğretmen; *“...Okul öncesi başlı başına bir alandır ve okul öncesi öğretmenin görevleri çok spesifik bellidir. Okul öncesi oyun çağıdır. Çocuğun yaratıcılığının tavan noktada olduğu bir dönemdir ve okul öncesi öğretmeni zaten kendine ait görevi yaptığı sürece çocuklarla*

oyunarak, onların gelişim alanlarını temel gelişim alanlarına hitap edecek şekilde güzel etkinlikler hazırladığı zaman çocuk kendiliğinden zaten okuma yazmayı tamamlar ve kendiliğinden ilkokula hazır gider...” (KAÖ14) şeklinde görüş belirtmiştir. Ana sınıf öğretmenleri ile işbirliği içinde olmanın gerekli olmadığını sadece bir sınıf öğretmeni görüş belirtmiştir ve görüşünde okul öncesi dönemdeki oyun ile öğretim yaklaşımının birinci sınıfta kaldırılması gerektiğini ifade etmiştir. “Yani pek gerekli değil diye düşünüyorum yani açıkçası çünkü okul öncesi daha çok oyuna yöneliktir ama birinci sınıfta artık bu oyunu kaldırmamız lazım. Yani evet o da oyun çağında bir çocuktur ama şartlar artık çocuğun oynamamasını, heceyi öğrenmesini, okumayı öğrenmesini ve en basit toplama çıkarmayı öğrenmesini gerektirdiği için birinci sınıfın kuralı o yüzden bence ayrı olmalı diye düşünüyorum.” (KSÖ12)

Araştırmaya katılan öğretmenlerden son olarak, okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ailelerin katkılarını yönelik görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Bu soruda temel olarak amaç, okul öncesi dönemde büyük önem taşıyan aile katılımı ve aileleri eğitime dahil etme konusunda iki kademe öğretmenlerinin görüşlerini değerlendirmektedir. Bu kategorinin altına ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenlerinden alınan görüşlere bağlı olarak dört farklı tema belirlenmiştir.

Tablo 5: Ana Sınıf Ve Birinci Sınıf Öğretmenlerinin, Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarına Ailelerin Katkısı İle İlgili Görüşleri

Kategori – 5: Okul Öncesi Dönemde Yürütülen Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarına Ailelerin Katkısı		
	Ana Sınıf Öğretmeni	Birinci Sınıf Öğretmeni
	N	N
Tema – 1: Önerilen Etkinliklerle Evde Çocuğu Destekleme (Ev Ödevleri, Proje Çalışmaları, Oyun Hamuru... Vb.)	29	25
Tema – 2: Öğretmen Yönlendirmelerine Açık Olma (İş birliği Sağlamak, Bilinçlendirmek)	12	12
Tema – 3: Sınıf Etkinliklerine Açık Olma	7	1
Tema – 4: Ailenin Desteğine Gerek Yok (Aileler Bilinçsiz)	0	4

Ana sınıf öğretmenlerinde daha belirgin olarak görülmeyle birlikte, her iki grup öğretmenin aileler tarafından önerilen etkinliklerle evde çocukların desteklenmesi (ana sınıf öğretmenleri n=29, birinci sınıf öğretmenleri n=25), ve bu etkinliklerin önerilen yönergelere bağlı olarak gerçekleştirilmesi (ana sınıf öğretmenleri n=12, birinci sınıf öğretmenleri n=12) yönünde görüşte buldukları görülmüştür. Ayrıca bir kısım öğretmen ailelerin sınıf etkinliklerine katılması gerekliliğine dikkat çekerken (ana sınıf öğretmenleri n=7, birinci sınıf öğretmenleri n=1), daha azınlıkta kalan bir grup ise aile desteğine gerek olmadığını belirtmiştir (ana sınıf öğretmenleri n=0, birinci sınıf öğretmenleri n=4).

Sınıf öğretmenlerinin yanı sıra ana sınıf öğretmenlerinin de, ailelerin eve gönderilen teksir ödevleri çocuklara yaptırılmasına ve günlük ödevlerin tekrarlarına ve tamamlanmasına vurgu yapılması dikkat çekicidir. Ana sınıf öğretmenlerinin ayrıca, ailelerin çocuklarına yazma konusunda katkıda bulunabileceklerinden, farklı malzemeler kullanarak çocukların kas gelişimlerini desteklemelerinden, evde hikâye okumaları yaparak çocukların dil gelişimlerine katkı sağlamalarından da bahsettikleri görülmüştür. Ana sınıf öğretmenlerinin ailelerden beklentileri; “...Çocuklara eve gönderdiğimiz ödevlerini ailelerin desteği ile yapmalarını istiyoruz, aileler bize destek verdiği zaman o ödevleri çocuklarla oturup sayı saymayı işte renkleri göstermeyi ya da şekilleri çizmeyi ailelerin yardımıyla olduğu zaman çocuk daha fazla ilerleme kaydediyor ve daha hızlı ilerliyoruz.” (KAÖ5) ve “Hikâye okumalarında çocuklarına öncü olmalarını istiyoruz. Yani ben hep söylerim çocuklarınıza hikâye okuyun, dramatize edin, çocuklarda dramatize etsin. Aynanın karşısına geçsin çocuk kendini taklit etsin.” (KAÖ28) ifadeleri ile açıklanmıştır. Birinci sınıf öğretmenleri ana sınıf öğretmenlerinden farklı olarak daha çok birinci sınıf programında ki uygulamalara yönelik görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ağırlıklı olarak birinci sınıfta okuma yazma sürecinde yapılan imla etkinliklerinin evde tekrarlanmasından ve farklı materyaller ile çocukların el kaslarının güçlendirilmesi konusunda aile desteğinden bahsetmişlerdir. Bu öğretmen grubunun ayrıca ailelerin çocukları ile evde proje çalışmaları yapmalarını beklediklerinden de söz ettikleri gözlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin ailelerden beklentileri; “...Aile katılım çalışmaları yapılabilir. Ekstra küçük ödevler olabilir, çalışma sayfaları olabilir, basit, eğlenceli, boyamalı. Birazcık çizmeli, projeler olabilir, ödev derken sadece bir beyaz kâğıt üzerinde değil de dediğim gibi proje çalışmaları olabilir, renkli karton üzerine şu sesle başlayan eşyaları bulup yapıştırma çizme boyama yani ödev ve aile katılımı olarak tabii ki katkısı olabilir her dönemde olduğu gibi çocuklar için yani sadece okul öncesi için değil.” (KSÖ1) şeklinde ifadelerle yansıtılmıştır.

Hem ana sınıf öğretmenleri hem de birinci sınıf öğretmenlerinin, ailelerin kıyaslama yapmaması gerektiğini, öğretmen ile işbirliği içinde olması gerektiği ve ailelerin çocuklarına doğru eğitim verebilmeleri için sürekli öğretmenlerden görüş alarak bilinçlenmeleri gerektiğini dile getirdikleri görülmüştür. Bir ana sınıf öğretmeni; *“Bu çok önemli, çünkü aileler çoğu zaman yanlış yönlendirebiliyor çocukları, özellikle önce aileler bir öğretmenlerle konuşup hem okul öncesi hem işte birinci sınıf öğretmenleri ile irtibat halinde olmaları gerekir ve bu yazı şekillerini ve işte yazım yönleri ne şekilde olacak birlikte anlatılabilmesi gerekir velilere, ailelere...”* (KAÖ8) yönünde görüşlerini ifade ederken, diğer ana sınıf öğretmeni ise; *“Bence öncelikli olarak ailelerin hem okul öncesinde hem de birinci sınıfta nelerle karşılaşacağı konusunda eğitilmesi gerekir çünkü bu konu da eğitimsiz aile var, bilinçsiz ve okula gelip yaptığınız etkinliğin anlamını anlamayan çok aile var, o yüzden bu konularla ilgili gerek bakanlık, gerek biz okullarımızda aileleri bilgilendirme adına seminerler düzenlenebilir...”*(KAÖ13) görüşlerini dile getirmiştir. Birinci sınıf öğretmenlerinin ailelerin öğretmenlerle birlikte çalışması gerektiği konusunda benzer ifadelerde buldukları gözlenmiştir. *“Ailelerin çok bilinçlendirilmesi gerekir, çünkü çocuk çizgiyi çizemiyor gibi şeyler geliyor, birinci sınıf olacak; işte diğer okuldaki X çocuk bunları bunları yapıyor şeklinde kıyaslanmalar. Yani ailelere bu bilincin verilmesi gerekir...”*(KSÖ5) şeklinde görüş belirtirken, diğer bir sınıf öğretmeni ise; *“Aileler bence okul ya da bakanlık tarafından bilgilendirilip, kuralına uygun şekilde evde da eğitimi devam ettirmesi lazım çünkü okulda öğretmen başka bir şey söyler evde aile başka bir şey söyler, harflerin yazımından okunuşuna kadar o sesleri çıkartmaya kadar evde sıkıntılar yaşanır.”* (KSÖ10) demiştir.

Ana sınıf öğretmenlerinin aileleri sınıf içi etkinliklere katılma konusundaki çabalarından daha çok söz ettikleri görülmektedir. Ana sınıf öğretmenleri aile katılımı konusunda görüşlerini farklı biçimde dile getirmiştir. *“Çok güzel bir biçim de katkıda bulunabilir. Ben her ay haftanın Cuma günleri konuları bitirdiğimde atıyorum, tamam hayvanlarla ilgili ise konu bittiğinde en az bir aile katılımlı çalışmam vardır. Bu aile katılımlı çalışmaları sadece yaratıcı sanat etkinlikleri değil, yeri geldiğinde oyun etkinliği olur. Yeri geldiğinde boyama, yeri geldiğinde sınıfta çizgi çalışması yaptığımız da olur, kalem tuttuğumuz etkinlikler olur, yani sürekli aile katılım çalışmaları yapmaya özen gösteririm...”* (KAÖ22); *“Bizim aile katılımımız vardır. Mutlaka yaptığımız etkinlikleri aile katılımı ekleriz...”* (KAÖ29). Sadece bir sınıf öğretmeni, ailelere sınıfta öğretilen konular ile ilgili bilgi verilmesi için katılım çalışmalarına yer verdiklerini belirtmiştir. İlgili öğretmen; *“... biz birinci sınıfta da yaptığımız şeylerden biri, biz bazı harfleri nasıl öğretildiğini onlara da gösteririz çocuklarla birlikte, seslerin nasıl çıktığını anlatmak zorunda olduğumuz zamanlar oldu, aileleri okula çağırdık ve birlikte bu ses bu sestir diye öğrettik...”* (KSÖ22) demiştir.

Ana sınıf öğretmenlerinden aile katılımının gereksizliği yönünde her hangi bir görüş gelmezken, sınıf öğretmenlerinden, ailelerin yanlış tutumları ve bilinçsiz davranışları yüzünden ailenin desteğine gerek olmadığı yönünde bazı görüşler gelmiştir. Birinci sınıf öğretmenlerinin bu konuda görüşleri şu şekillerde belirtilmiştir; *“Ben aileleri katmak istemiyorum. Çocuk zaten okul öncesi eğitimden okula hazırlanmak için gidiyor. Aileler daha bir eski sistemde, geleneksel sistemde okuma yazma öğretmek istedikleri için işin içine girdiklerinde yapılanları da bozmaktadır...”* (KSÖ3); *“Bence hiç katılmasınlar. Hiç katılmasınlar öğretmenlere bıraksınlar hatta bana göre birinci sınıfta bile çok şey yapmasınlar çok bilinçsiz aileler var. Hala çocuklara harf öğreten aileler var. Yani bence hiç katılmasınlar daha iyi.”* (KSÖ15) .

4. Tartışma ve Sonuç

KKTC’de resmi okullarda görev yapmakta olan ana sınıf ve ilkököl birinci sınıf öğretmenlerini, okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ilişkin görüşlerini karşılaştırmalı olarak belirlemeyi amaçlayan bu çalışmadan önemli bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışmanın KKTC milli eğitim sisteminde, iki farklı öğretmen grubunun ilgili konuda görüşlerini bir arada ele alan ilk çalışma olmasının yanı sıra, 2016 KKTC MEB Okul Öncesi Eğitim Programı’nın değerlendirilmesine katkıda bulunma açısından da önemli bazı veriler sunduğu görülmektedir.

Her iki öğretmen grubunun, okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının temel amaçları konusunda ortak görüşlerde birleştikleri çocukların bireysel farklılıkları ve gereksinimlerini dikkate alarak onları birinci sınıfta okuma yazmaya hazırlamak ve okula uyumlarını desteklemek konularına vurgu yaptıkları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin, çocuklarda kas gelişimleri yoluyla kalem tutma becerisini geliştirmek, çizgi çalışmalarına uygun doğru çalışma yapmak ve harfler konusunda şekil ve ses farkındalığı oluşturma konularına da değindikleri saptanmıştır.

İlgili alanyazında, bu çalışmanın sonuçlarına benzer biçimde; anaokullarında yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının çocukların ilkökuldaki okuma yazmayı öğrenmelerinde önemli bir etkiye

sahip olduğu (Çelenk, 2008), çocuğun hazırbulunuşluğu ve okula uyumunda okul öncesi eğitimi almasının önemli bir etkisi olduğu (Yoleri ve Tanış, 2014) yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Pekdoğan'ın (2017) araştırmasında, okul öncesi eğitimde başarılı bir süreç geçiren çocukların ilkokula akademik açıdan daha donanımlı başladıkları ve okula daha kolay uyum sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Gill, Winters ve Friedman (2006), ana sınıftan birinci sınıfa geçişte çocuğun akademik olarak hazır olması olumlu bir geçiş sağlaması için önemli bir kriter sayıldığının altını çizmektedir.

Bu çalışmada elde edilen çocukların kas gelişimi sağlanarak kalem tutma becerisini geliştirmek, çizgi çalışmalarının yönlerinin doğru verilmesine bağlı olarak çocuklarda şekil farkındalığı oluşturmak ve harflerin seslerini çıkarmak bulgusu ile ilgili alanyazında, Akbaba Altun, Şimşek Çetin ve Bay (2014) okul öncesi dönemde yapılan okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının ilkokula geçişte önemli bir katkısı olduğunu vurgulayarak bu çalışmalar yoluyla okul öncesi dönemdeki çocukların ilkokula başlamadan önce; kalem tutma becerisine bağlı olarak çizgi çizme, kas gelişimi ile el - göz koordinasyonunun sağlanması ve kavramların öğrenilmesi olarak tanımlanabilecek becerileri geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Parlakyıldız ve Yıldızbaş (2004) benzer biçimde okul öncesi dönemde öğretmenlerin okuma yazmaya hazırlık çalışmaları sırasında çocuklarda el- göz koordinasyonu kurabilme, kalem tutma becerisi geliştirebilme hedeflerine yönelik çalışmalar yapılması gerektiğini vurgulamışlardır. Çocukların yazma becerilerinin gelişmesi için küçük kas kontrolü, el - göz koordinasyonu ve kalem ilk tutuştan yazmaya başlayana kadar ki süreci ele alan birçok öğeden oluşmakta olduğundan farklı araştırmalarda da söz edilmektedir (Kavale ve Forness, 2000; Denton, Cope ve Moser, 2006; Asher, 2006; Woodroome ve Johnson, 2009). Bu çalışmada yer alan öğretmenlerin de, okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ile benzer becerilerin kazandırılmasının önemine ve çocuğun gelişiminin bir bütün olarak desteklenmesine (Parlakyıldız, 2014) vurgu yaptıkları görülmüştür.

Araştırmada öğretmenlerin görüşleri değerlendirildiğinde, doğal ve farklı malzemelerle yapılabilecek kas geliştirici ve aile katımlı etkinlikler, çalışma kağıtları üzerinde yapılabilecek boyama ve çizgi çalışmaları ile ilgili etkinlikler, dinleme ve konuşma becerisine katkı sağlayan hikâye okuma, günlük konularda sohbet etmek, olay örgüsü oluşturmak, drama, parmak oyunları ve müzikli etkinlikler gibi ifadeleri bulunmaktadır.

Kavale ve Forness, (2000) okul öncesi dönemde yapılan görsel algıya yönelik çalışmaların çocukların ilkokuldaki okuma başarılarına ve okumaya yönelik algısal becerilerin gelişmesine olumlu katkısı olduğunu belirtmişlerdir. Woodrome ve Johnson (2009) ise; çocukların okumayı öğrenmeden önce gerekli olan harf tanıma ve harfler arasındaki benzerlik ve farklılıklar arasındaki ilişkiyi ayırt etmelerine okul öncesi dönemde yapılan fonolojik farkındalık ve şekil farkındalığı etkinliklerinin yardımcı olduğunu belirtmektedirler. Okul öncesi dönemde okuma - yazmaya hazırlık kapsamındaki çalışmaların amacı ve önemi ile ilgili alanyazında belirtilen araştırmaların sonuçları, bu çalışmada öğretmenlerden elde edilen bulgular ile benzerlik göstermektedir.

Alanyazında konuyla ilgili çalışmalara baktığımızda bu çalışmada ana sınıf ve ilkokul öğretmenlerinden elde edilen görüşlerle benzer bulgulara ulaşılmıştır. Gönen vd. (2010) öğretmenlerin dil etkinliklerini uygulama biçimlerini inceleyen araştırmada; öğretmenlerin genellikle hikâye öncesinde çocuklar ile sohbet ettikleri, parmak oyunları oynadığı ve tekerlemeler söyledikleri; hikâye sonrasında olay örgüsüne ve kahramanların özelliklerini tartışmaya yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Coşkun ve Deniz'in (2017) okul öncesi öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında sınıflarında uyguladıkları etkinlikleri belirlemeyi amaçlayan araştırmada öğretmenlerin okul öncesi dönemde yapılan okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında yazı farkındalığını, sözel dil becerilerini, fonolojik farkındalığı ve yazma becerilerini desteklemeye yönelik etkinlikler yaptıkları belirtilmiştir. Yapılan bu araştırmanın sonuçları ile Dönmezler'in (2016) çalışmasındaki okul öncesi öğretmenlerinin okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ile ilgili olarak daha çok çizgi çalışmalarına, çalışma kağıtlarına yer verdikleri bulgusu benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin KKTC MEB 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının yürütülmesine yol açtığı farklılıklar ile ilgili olarak her iki öğretmen grubunun da olumlu ve olumsuz yönde katkılardan bahsedildiği, bu katkılar arasından çocuğa ve öğretmene yönelik farklı özelliklerin dile getirildiği saptanmıştır. Daha az sayıda bir öğretmen grubunun ise yeni programı bilmediği ve uygulamadığı yönünde görüş belirttiği saptanmıştır.

KKTC MEB 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının yürütülmesinde olumlu yönde farklılıklara yol açtığı yönünde görüşler değerlendirildiğinde öğretmenlerin programın çocuk merkezli yapısını ve buna bağlı olarak çocukların gelişimine ve öğretmenlerin programı

uygularken daha esnek ve yaratıcı bir planlama yapabilme imkanlarının olduğu da öğretmene yönelik olumlu katkılar içinde ifade edilmiştir.

Özpolat (2013), çalışmasında öğretmen merkezli geleneksel yaklaşımının aksine öğrenci merkezli eğitim yaklaşımları çocukların aktif olmasını esas alarak onların kültürel farklılıkları doğrultusunda çoklu öğrenme fırsatlarının sunulduğunun altını çizmiştir. KKTC MEB 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı, geliştirilme sürecinde çocuk merkezli olarak yapılandırıldığı için bu çalışmada öğretmenlerin programa ilişkin olumlu değerlendirmeleri büyük önem taşımaktadır. Çeşitli çalışmalarda, okul öncesi dönemde çocukların yaparak yaşayarak öğrenme sürecine katılmalarının sağlanması durumunda, uygulanan programda belirtilen kazanımlara ve göstergelere en iyi biçimde ulaşılabildiğini destekleyici bulgular bulunmaktadır (Erkan ve Kırıcı, 2010; Özkubat, 2013). Bu açıdan halen ülkede uygulanmakta olan 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın öğrenci merkezli esnek yapısının öğretmenlerce anlaşılmasını ve uygulamalarına yansıtılmasını sağlamak önemlidir.

Çocukların akademik olarak hazırbulunuşluklarının yanında, okul öncesi eğitim ortamlarından kaynaklanan farklılıkların da ilkokul birinci sınıf ortamına yansması ve okul öncesi dönemde yapılan okuma yazma hazırlık etkinliklerinin ilkokul birinci sınıfta sorun oluşturabildiği belirtilmektedir (Bay ve Şimşek Çetin, 2014). Ağgül Yalçın ve Yalçın'ın (2018) çalışmasında, öğretmenlerin okul öncesi eğitim programında bulunan kazanım ve hedeflerin anlaşılır bulmadıkları, eğitim programını uygulayabilme ve sınıf ortamlarındaki farklı yaş gruplarının bir arada eğitime katmaya bağlı sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Bu çalışmada da öğretmenlerin ülkede yeni uygulanmaya başlanan KKTC MEB 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı konusunda benzer sorunlar yaşadıklarına ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır. Yürütülen bu çalışmada, öğretmenlerin yeni programda okuma yazmaya hazırlık çalışmalarını azaltıldığı, programın esnek yapısı nedeniyle çocukların ana sınıflarda birbirlerinden farklı eğitimler aldıkları ve ilkokulda homojen olmayan bir sınıf ortamının olduğu şeklinde görüşler dile getirmişlerdir. Bunun yanında öğretmenler program ile ilgili yetersiz bilgi sahibi olduklarından ve programı uygulama biçimlerinde sorunlar yaşandığından bahsetmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin bir bölümünün, tüm ülkede yapılandırılmış tek tip bir programın gerekliliğini vurgulaması, diğerlerinin yeni program kapsamında okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının engellendiği yönündeki görüşleri, 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın esnek yapısının öğretmenlerce yeterince anlaşılamadığını göstermektedir.

Eray Alışkan ve Güneyl'i'nin (2016) yaptıkları çalışmanın sonuçları da bu açıdan dikkat çekicidir. 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı öncesi; Türkçe dil etkinlikleri kapsamında yürütülen öğretim uygulamalarının bulguları ile bu çalışmanın bulguları karşılaştırıldığında, öğretmenlerin uyguladıkları etkinliklerin program değişikliğine rağmen bazı alanlarda benzer nitelikler taşıdığı görülmektedir. Bu sonuç; okul öncesi öğretmenlerinin 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı kapsamında gerçekleştirilmesi beklenen çalışmaları anlamada, planlamada ve uygulamada bazı güçlükler yaşadıklarını düşündürmektedir.

Sonuç olarak, 2016 Okul Eğitim Programı ile ilgili olarak okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında farklılaşmaya yol açıp açmadığı konusunda hem ana sınıf hem de birinci sınıf öğretmenlerinin görüşleri farklılaşmaktadır. Her iki öğretmen grubunun yarısı programın değişmesi okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının uygulanmasında değişiklikler olduğunu söylerken bir grup öğretmen ise uygulamaya yönelik herhangi bir değişiklik olmadığı belirtilmektedir. Öğretmenlerin bir kısmı program değişikliği ile çocukların gereksinimlerine bağlı çocuk merkezli planlama yapabildiklerini ve öğretmenlerin esnek uygulama imkanının olduğunu olumlu bir farklılaşma olarak belirtirken; katılımcı öğretmenlerin diğer bölümü program değişikliği nedeni ile okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının gerilediğini, çocukların aldıkları eğitimin okullar arasında farklılaştığını, öğretmenler arasında programı uygulama sorunu yaşadığını, ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenleri arasında tartışma yaşandığını ve programın belirli bir sınırının olmamasından dolayı farklılaşmanın olumsuz olduğunu dile getirmişlerdir. Yeni mezun birkaç öğretmen ise programdan haberleri olmadığını dile getirmişlerdir.

Tüm bu veriler bir arada değerlendirildiğinde, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın öğretmenlerce daha iyi anlaşılabilmesi ve uygulamada karşılaşılan güçlüklerin giderilebilmesi için kapsamlı biçimde hizmet içi eğitim çalışmaları düzenlemesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

Eğitim sistemi içerisinde ardışık iki kademede görev alan ana sınıf ve ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin, okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri konusunda işbirliği içinde olması gerektiği katılımcı öğretmenlerden önemli bir çoğunluğu tarafından ifade edilmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili görüşlerini belirtirken sıklıkla çocukların eğitimlerinde, okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında ortak

temeller atılması gerektiğini ve özellikle ülkede değişen öğretim programlarından birbirlerini haberdar etmeleri gerektiği gibi gerekçelere dayalı olarak yönde bir gerekliliği vurgulamışlardır.

Çeşitli çalışmalarda okul öncesi öğretmenleri ile ilkökul birinci sınıf öğretmenleri arasındaki iletişimin ve iş birliğinin güçlendirilmesi, özellikle de okul öncesi öğretmenleri ile ilkökul birinci sınıf öğretmenleri arasındaki önemli bir sorun olan okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının her iki öğretmen grubu ile ortak hedefler doğrultusunda planlanması gerektiği yönünde bulgular (Yapıcı ve Uluğ, 2010) bu çalışmadan elde edilen sonuçları desteklemektedir. Okul öncesi eğitim ile ilkökul birinci sınıf arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Bu nedenle okul öncesi ve ilkökul birinci sınıf arasındaki bağlar ile ilgili bir sorun yoksa ve öğretmenler ortak bir görüş birliğine varıp uygun bir planlama yaparlarsa; çocukların gelişimlerine önemli katkı sağlanacağına önemine vurgu yapılmaktadır (Oğuzkan, 1984).

Kutluca Canbulat ve Yıldızbaş'ın (2014), 60 – 72 aylık çocukların ilkökul birinci sınıfa başlamadan okula hazırbulunuşluklarına ilişkin okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmada, her iki öğretmen grubunun çocukların gelişim özelliklerini bilmelerine karşın, okul öncesi öğretmenleri ile yaşadıkları görüş ayrılıklarından dolayı ilkökula geçiş ve okul olgunluğu konusunda sınıf öğretmenlerine eğitim verilmesinin gerekli olduğu belirtilmiştir. Okul öncesi ve ilkökul öğretmenleri ile okula hazırbulunuşluk konusunda yürütülen bir diğer çalışmada; okul öncesi öğretmenleri okul öncesi eğitimde çocukların zihinsel gelişim, dil gelişimi, sosyal – duyuşsal gelişim gibi alanlarının desteklenmesi gerektiğini belirtirken; ilkökul birinci sınıf öğretmenleri çocuklarda görgü kuralları ve günlük yaşam becerilerine önem verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin ilkökula hazırlık süreci ile ilgili hedefleri ilkökul birinci sınıf öğretmenlerinin beklentilerinden farklı olduğu ortaya çıkmıştır (Dereli, 2012). Benzer biçimde bu çalışmanın bulgularında da, okul öncesi ve ilkökul birinci sınıfın farklı eğitim kademeleri olarak görülmesine rağmen öğretmenlerin kademeler hakkında bilgilendirilmesinin ve işbirliği yapmasını gerekli olduğu görüşü ağırlık taşımaktadır.

Araştırmanın ilgi alanına giren son konu olarak ailelerin yürütülmekte olan çalışmalara katkısına ilişkin bulgular değerlendirildiğinde, ana sınıf ve birinci sınıf öğretmenleri ailelerin çocuklara en fazla harf yazma aşamasında katkıda bulunabileceklerini ve evde farklı malzemelerle çocukların kas gelişimlerine, kitap okuma ve anlatma yoluyla dil gelişimine ve ses farkındalığına yönelik etkinlikler planlayabileceklerini dile getirmişlerdir. Ailelerin evde farklı biçimlerde eğitim etkinliklerine katılmalarının gerektiği yönünde her iki öğretmen grubundan görüşler gelmiş, bu görüşler eve gönderilen ödevlerin teksirlerin yaptırılması, tekrar ödevleri vb olarak vurgulandığı görülmüştür. Özellikle okul öncesi eğitimde ailelerin çocuklarına ödev yaptirmaları anlayışının temelleri dikkatle incelenmelidir. Özellikle 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda tek tip teksir ve kitap kullanımının önerilmemesi nedeniyle, öğretmenlerin eve ödev göndermeden neyi kast ettiklerinin daha detaylı incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca her iki öğretmen grubu da ailelerin evde nasıl öğretim yapabilecekleri hakkında bilinçlendirilmesi gerektiğinden bahsederek, ailelerin okullar ve özellikle çocuklar arasında kıyaslama yapmaması gerektiğinden söz etmişlerdir. Araştırmanın bulguları değerlendirilirken dikkat çeken bir nokta ise ana sınıf öğretmenlerinin, aileleri sınıf etkinliklerine dahil etmekten daha fazla bahsetmelerine karşın birinci sınıf öğretmenlerinin bir kısmının aile desteğine gerek olmadığını dile getirmesidir.

Ailelerin çocukların okuryazarlık gelişimini desteklemesinde okul aile işbirliğinin önemine vurgu yapan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Okul öncesi dönemde okul aile işbirliğine dayalı bir yaklaşım uygulanmasının çocuklarda okuryazarlık becerilerine ve kas gelişimine katkı sağlamada büyük katkı sağladığı (Gül, 2007); eğitim programının amaçlarına ulaşılabilmesi için ailelerin etkin katılımının gerekli olduğu ve okulda yapılan etkinliklerin evde de devamlılığının sağlanması çocukların gelişimine katkı sağladığı (Çakmak, 2010), ailesi öğretmenlerin yönlendirmelerini dikkate alan ve okul ile işbirliği içinde olan çocukların okuduğunu anlama başarısının daha yüksek olduğu (Çelenk, 2003), aile katılımının okuma yazmaya hazırlık etkinliklerini pekiştirdiği, akademik başarıyı arttırdığı, çocukların yetersiz olduğu konularda ev desteğinin sağlanarak öğrenmeye yardımcı olduğu ve öğretmenlerin ailelere evde yapılması için önerilen çizgi çalışmalarının çocuklara büyük katkısı olduğu (Yılmaz Bolat ve Dal, 2017) yönünde bulgular, bu çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

KKTC'de okul öncesi eğitimine ailenin etkin katılımı çocuğun öğrenmesinde önemli bir etkiye sahipken, ebeveynlerin sorumlulukları okul ile birlikte paylaşması, eğitim planlarının zenginleştirilmesi ailenin gelişimini destekleyici bir unsurdur. Bu görüş Gürşimşek (2010) tarafından KKTC'nin Gazimağusa ilçesindeki çeşitli okul öncesi kurumlarına devam eden çocukların ailelerin okul öncesi eğitime katılımı düzeylerinin belirlenmesi ve aile katılımı ile ilgili sorunların belirlenmesini amaçlayan çalışması ile desteklenmiştir. Gürşimşek'in çalışmasında ailelerin eğitime katılım sürecinin ev ve okul yaşantılarında

birbirini desteklemesi yoluyla gerçekleştirilebileceğine ilişkin sonuçlar, bu araştırmanın bulgularında öğretmenlerce ailelerin katkısına ilişkin düşünceleri ile örtüşmektedir.

Yapılan bu çalışmada katılımcı her iki öğretmen grubunun yarısından fazlası, okul öncesi dönemde yürütülen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına ailelerin katkı sağladığını belirtmişlerdir. Öğretmenler benzer şekilde ailelerin evde çocukları ile birlikte etkinlikler yapabileceklerini, ailelerin öğretmenler tarafından bilinçlendirilip yönlendirilebileceği ve aile katılımı sınıf etkinliklerine yer verilebileceğini dile getirmişlerdir. Katılımcı birinci sınıf öğretmenlerinden az bir kısmı ailelerin bilinçsizliği nedeni ile aile desteğine gerek olmadığını ifade etmişlerdir.

5. Öneriler

1. Farklı kademedeki öğretmenler arası iş birliğinin daha kolay sağlanması için ilköğretim kurumlarının bünyesine ana sınıf açılabilir veya var olan ana sınıfların sayıları çoğaltılabilir.
2. Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları konusunda ana sınıf ve ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin farkındalığını artırıcı hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
3. KKTC MEB 2016 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın yapısı ve uygulama esasları ile ilgili bilgiler ana sınıf ve ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin yanı sıra eğitim yöneticileri ve denetmenlerine de aktarılmalıdır.
4. Ailelerin okuma yazmaya hazırlık ve okula uyum süreçlerinde yaşadıkları sorunlar ve okullardan bekledikleri destek belirlenerek öğretmenlerce aileleri destekleyici ve bilinçlendirici eğitimler düzenlenmelidir.
5. Okul öncesi eğitim kurumları ve temel eğitim kurumları arasında bütünselliği sağlayacak biçimde, eğitim programları arasında paralellik ve geçiş sağlanmalıdır.
6. Mevcut programda uygulanmakta olan okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının yapısı ve amaçları hem ana sınıf hem de birinci sınıf öğretmenlerinin ortak görüşleri doğrultusunda yeniden yapılandırılabilir.
7. İki eğitim kademesi arasında işbirliğini güçlendirmek için elektronik portfolyo uygulaması ile öğretmenlerin çocukların bilgilerine erişebilmelerine yönelik düzenlemeler yapılandırılabilir.
8. Okullar (devlet/özel) ve öğretmenler arasındaki farklılıkları azaltmak ve programa ilişkin farkındalığı arttırmak amacıyla ana sınıf ve ilkokul öğretmenlerinin birlikte katılabilecekleri bölgesel toplantılar planlanmalıdır.

6. Kaynakça

- Ağgül Yalçın, F. A., ve Yalçın, M. (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitimin Sorunlarıyla İlgili Görüşleri: Ağrı İli Örneği, *İlköğretim online*, 17(1), 367-383. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.413784>
- Akbaba Altun, S., Şimşek Çetin, Ö. ve Bay, D. (2014). Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarına Yönelik Öğretmen Görüşleri, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 244-263.
- Alisanoğlu, F., ve ŞİMŞEK, Ö. (2012). Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarının Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Yazmaya Hazırlık Becerilerine Etkisinin İncelenmesi, *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(2), 1-14.
- Altun, S. A. (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısızlıklarına İlişkin Veli, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi, *İlköğretim Online*, 8(2), 567-586.
- Asher, A. V. (2006). Handwriting Instruction in Elementary Schools, *American Journal of Occupational Therapy*, 60(4), 461-471. <https://doi.org/10.5014/ajot.60.4.461>
- Aytaçlı, B. (2012). Durum Çalışmasına Ayrıntılı Bir Bakış, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-9.
- Babayigit, S., ve Konedralı, G. (2009). KKTC'deki İlk Okuma-Yazma Öğretimi İle İlgili Uygulamalar ve Bunlara İlişkin Öğretmen Görüş ve Değerlendirmeleri, Kıbrıs, 13 Ağustos 2019 tarihinde sitesi; http://eprints.uwe.ac.uk/8426/1/Babayi%C4%9Fit_%26_Konedral%C4%B1_2009_KKTC%27deki_%C4%B0lk_Okuma_Yazma_%C3%96%C4%9Fretimi_.pdf adresinden alındı.
- Bay, D. N., ve Şimşek Çetin, Ö. (2014). Anasınıfından İllkokula Geçişte Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 30(1), 163-190. <https://doi.org/10.9761/JASSS2598>
- Coşkun, L., ve Deniz Ü. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocukların Okuma Yazmaya Hazırlık Becerilerini Desteklemeye Yönelik Uygulamaları (Teksas Eyaleti Örneği), *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (1), 233-260.
- Çakmak, Ö. Ç. (2010). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 1(20), 1-17. <https://doi.org/10.11616/AbantSbe.256>
- Çelenk, S. (2003). Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması, *İlköğretim online*, 2(2), 28-34.

- Çelenk, S. (2008). İlköğretim Okulları Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlkokuma ve Yazma Öğretimine Hazırlık Düzeyleri, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 83-90.
- Denton, P. L., Cope, S., ve Moser, C. (2006). The Effects of Sensorimotor-Based Intervention Versus Therapeutic Practice on Improving Handwriting Performance in 6 to 11 Year Old Children, *American Journal of Occupational Therapy*, 60(1), 16-27. <https://doi.org/10.5014/ajot.60.1.16>
- Dereli, E. (2012). Okulöncesi Öğretmenleri ile İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretime Hazırlık Süreci ile İlgili Görüşlerinin Karşılaştırılarak İncelenmesi, *Akademik Bakış Dergisi*, 30, 1-20.
- Doygunel, A., ve Güneyli, A. (2018), Öğretim Liderleri Olarak Okul Yöneticilerinin Görüşleri Temelinde İlkokuma Yazma Eğitiminin Değerlendirilmesi: Kıbrıs Örneği, *İlköğretim Online*, 17(1), 102-124. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.413747>
- Dönmezler, E. (2016). Okul Öncesi Dönemde Uygulanan Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarının Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi, *Turkish Journal of Primary Education*, 1(1), 42-53.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Methodlarına Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eray Alışkan, E. ve Güneyli, A. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkçe Dil Etkinliklerine İlişkin Görüşleri: Lefkoşa Örneği, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(3), 348-371. <https://doi.org/10.16916/aded.18285>
- Erdoğan, T., Özen Altınkaynak, Ş., ve Erdoğan, Ö. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okuma-Yazmaya Hazırlığa Yönelik Yaptıkları Çalışmaların İncelenmesi, *İlköğretim Online*, 12(4), 1188-1199.
- Erkan, S. ve Kırcı, A. (2010). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 94-106.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim 1. Kademedeki Okul - Aile İş birliği ile İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 227-243.
- Gill, S., Winters, D., ve Friedman, D. S. (2006). Educators' Views of Pre-Kindergarten and Kindergarten Readiness and Transition Practices, *Contemporary Issues in Early Childhood*, 7(3), 213-227. <https://doi.org/10.2304/ciec.2006.7.3.213>
- Gönen, M., Ünüvar, P., Bıçakçı, M., Koçyiğit, S., Yazıcı, Z., Orçan, M., Durmuş, A., Güven, G. ve Özyürek, A. (2010). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Dil Etkinliklerini Uygulama Biçimlerinin İncelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19), 23-40.
- Gül, G. (2007). Okuryazarlık Sürecinde Aile Katılımının Rolü, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 8(01), 17-32. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000105
- Gündüz, F., ve Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 Aylık Çocukların Okul Olgunluk ve Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeylerinin İncelenmesi, *Literature and History of Turkish of Turcic*, 8(8), 379-398.
- Gürşimşek, A. I. (2010). Okul Öncesi Eğitime Aile Katılımını Etkileyen Faktörler, *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 9(18), 1-19.
- Kahramanoğlu, R., Tiryaki, E. N., ve Canpolat, M. (2015). İlkokula Yeni Başlayan 60-66 Ay Grubu Öğrencilerin Okula Hazır Oluşları Üzerine İnceleme, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1065-1080.
- Kandır, A., Tezel Şahin, F., Dilmaç, B. ve Yazıcı, E. (2010). İlköğretime Geçiş Sürecinde Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları, 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Karaca, Y. (2019). Okul Öncesi Öğretmenlerinin KKTC Okul Öncesi Eğitim Programına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Doğu Akdeniz Üniversitesi.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kavale, K. A., ve Forness, S. R. (2000). Auditory and Visual Perception Processes and Reading Ability: A Quantitative Reanalysis and Historical Reinterpretation, *Learning Disability Quarterly*, 23(4), 253-270. <https://doi.org/10.2307/1511348>
- Kol, S. (2011). Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(21), 1-21.
- Kutluca Canbulat, A. N., ve Yıldızbaş, F. (2014). Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin 60-72 Aylık Çocukların Okula Hazır Bulunuşluklarına İlişkin Görüşleri, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33-50.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Özkubat, S. (2013). Okul Öncesi Kurumlarında Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi ve Donanım, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 58-66.
- Özpolat, V. (2013). Öğretmenlerin Mesleki Önceliklerinde Öğrenci Merkezli Eğitim Yaklaşımlarının Yeri, *Milli Eğitim Dergisi*, 43(200), 5-27.
- Parlakıldız, B. (2014). Okulöncesi Eğitimi Alan ve Almayan İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Başarılarının Karşılaştırılması, *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi*.
- Parlakıldız, B., ve Yıldızbaş, F. (2004). Okulöncesi Eğitiminde Öğretmenlerin Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarına Yönelik Uygulamalarının ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *İnönü Üniversitesi, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*.
- Pekdoğan, S. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin İlkokula Hazırlık Sürecinde Okul Öncesi Eğitimden Beklentileri, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 31(2), 11-22.
- Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419 - 426.
- Şahin, İ., Sak, R. ve Tuncer, N. (2013). Okul Öncesi ve Birinci Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretime Hazırlık Sürecine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması, *Kuramsal Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1691-1713.

- Tantekin Erden, F. ve Altun, D. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretime Geçiş Süreci Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi, *Elementary Education Online*, 13(2), 481- 502.
- Wasik, B. A. & Hindman, A. H. (2011). Improving Vocabulary and Pre - literacy Skills of At-risk Preschoolers Through Teacher Professional Development, *Journal of Education Psychology*, 103(2), 455 - 469. <https://doi.org/10.1037/a0023067>
- Woodrome, S. E., ve Johnson, K. E. (2009). The Role of Visual Discrimination in the Learning to Read Process, *Reading and Writing*, 22(2), 117-131.
- Yangın, B. (2007). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Altı Yaş Çocuklarının Yazmayı Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Durumları, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 294-305.
- Yapıcı, M., ve Ulu, F. B. (2010). İlköğretim 1. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Öncesi Öğretmenlerinden Beklentileri, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(1), 43-55.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz Bolat, E. ve Dal, S. (2017). Okul Öncesi Eğitimde Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarında Aile Katılımına İlişkin Öğretmen Görüşleri, *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 5(2), 42-62.
- Yoleri, S., ve Tanış, H. M. (2014). İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Düzeylerini Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 130-141. <https://doi.org/10.14230/joiss82>